

Praksis hos Norut

Fredrik Sandhei¹

17. august 2018

 $^{^{1}\}mathrm{UiT}$ - TEK-2000, obligatorisk rapport.

Innhold

Introduksjon	2
Hendelsesforløp	3
Uke 1 og prosjekt	3
Diskusjon & refleksjon	6
Lærdom	6
Konklusjon	6

Introduksjon

TEK-2000 "Praksis som valgemne" er et av de tre emnene jeg har valgt for 5.semesteret mitt på 3.året i droneteknologi. Emnet går ut på at studenten skal ha en praksis hos en bedrift som er passende til utdannelsen. Praksisplassen må fylle kriterier fra emneansvarlig på bedriftens relevans til utdannelsen.

Jeg søkte praksis hos to plasser, Luftfartstilsynet og Norut. Begge er relevante på hver sin måte. Jeg fikk innpass hos begge, men på grunn av lokalitet og mest relevanse valgte jeg Norut. Rune Storvold er forskningssjef hos Norut og er ansvarlig for min praksisperiode i Norut. Praksisen foregår i 20 dager. Jeg avtalte med Rune Storvold at praksisen skulle gjennomføres i et kontinuerlig kjør. Praksisen begynte i uke 33 og avsluttet i uke 37. En arbeidsdag hos Norut går fra 08:00 - 15:00. Etter endt praksis skulle en rapport leveres inn fra studenten om praksisperioden.

Hendelsesforløp

Uke 1 og prosjekt

Backlog og GIS

Den første dagen begynte med introduksjon av meg til personalet og bli kjent med lokale. Deretter ble jeg satt rett i arbeid med backlog av tidligere flight plan inn i det GIS-baserte loggsystemet. Typisk metodikk innen luftfart (fra erfaringsmessig område) er "learning by doing". Poenget er for best læringskapasitet med å bare "prøve ut" litt for seg selv, og ta utgangspunkt i eksempler som er gitt.

En flight log er et skjema som beskriver en flyoperasjon. I denne loggen skal det minimum være flytype, tidspunkt for take-off, landing, tid i lufta, drivstoff brukt, hvilke luftfartsinstans man har vært i kontakt med om noe, vær og så videre.

4/8/2010 CW Type: ARS xsens Canon450 Trios	Time Reg: Lima Serial no	N/A Comments
Type: ARS xsens Canon450		
ARS xsens Canon450	Geriai no	Comments
xsens Canon450		
Canon450		
Trios		
Iridium-Internet/Iridium-Iridium		
Indiam-internet/indiam-indiam		
4.5.1		
	Without wings (6.2)	22.8
VAUUAV		
Puna		
NOJ		
4 knop 263 grades NINDA	T	10.0
4 KHOP, 252 grader NNVV	remperature	-13 C
	Visibility good	lett skyet, mes klart over oss
SSF TWR	notification time:	14:10 local tim
Catapult	Pressure used	10 bars
	Takeoff ground	
Car roof		
14:23 Local Time		
In-id		
Switch to AP		
15:31 Local time		
15:45 local time		
	Distance flows	156km
nor ng	Distance nown	TOOKIII
.22 AH		
1	Catapult Car roof 14:23 Local Time Incidence Switch to AP 15:31 Local time 15:45 local time 8 minutes 0.82 kg	Rune KSJ A knop, 252 grader NNW Temperature Visibility good SSF TWR notification time: Catapult Pressure used Takeoff ground speed 14:23 Local Time Incidence Switch to AP 15:31 Local time 15:45 local time 15:45 local time B minutes D.82 kg Distance flown

Figur 1: Typisk opplegg av loggskjema til Norut. Skjemaet skal inneholde nødvendig informasjon om flighten som kan brukes til gjennomgang for neste flight.

Mesteparten av den første dagen gikk til backlog samt et avdelingsmøte som jeg fikk muligheten til å delta på.

Byggeprosjekt

Dag 2 fikk jeg et prosjekt utdelt som jeg skulle fokusere med i de neste ukene. Prosjektet gikk ut på bygging og testflyvning av tre fly av typen Cryowing Observer.

Flyene skulle også dokumenteres luftdyktigheten på, det vil si at det må dokumenteres i hvor god stand disse er til å følge kravene satt av Norut for sikker flyvning. Til forberedelse av prosjektet ble jeg bedt om å legge opp en plan for hvordan jeg vil finne de ulike egenskapene til flyene, som skal dokumenteres i en såkalt POH (Pilot's Operating Handbook). I denne POH'en skulle jeg blant annet finne følgende opplysninger gjennom testflygninger:

- Cruise speed
- Stall speed
  - Flap up power off
  - Half flap power off
  - Full flap power off
- Standard empty weight
- Maximal Take Off Weight (MTOW)
- Wing loading
- Power loading

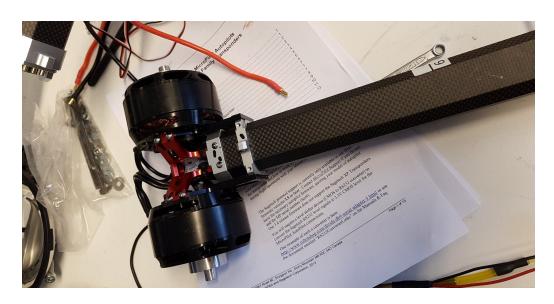
Oppsettet jeg lagde for testflygningen er vedlagt i appendix-biten av rapporten, se innholdsfortegnelsen.

Selve byggingen av luftfartøyene kunne ikke begynne før uke 2, da delene måtte hentes opp fra Bodø.

I mellomtiden drev jeg med reparasjonsarbeid på et av Noruts multirotorer som havarerte. Nye rammer måtte settes på, elektroniske fartskontrollere måtte kobles opp og konfigureres og mer. Da jeg har drevet med noe bygging av multirotorer i hobbybasis, samt fått teoretisk kompetanse fra emnene på studiet, gikk mye av arbeidet bra. Konfigurasjonene som Norut bruker (se bildene under), var litt nytt, men prinsippet var det samme som på hobbyprosjektene mine.

Figur 2: Reparasjonsarbeid på en octocopter i såkalt X8 - konfigurasjon.

Figur 3: Montering av nye motorer på ytre armer.

Diskusjon & refleksjon

Lærdom

Konklusjon